

The Use of Traditional Turkish Theatre and Drama in Turkish Education

M. Rahman KALYONCU¹

Abstract

In this study, which is structured by content analysis, one of the qualitative research methods, it is aimed to determine to what extent drama activities and traditional Turkish theater, which offer valuable opportunities for Turkish education, are used in the Turkish education process. For this purpose, the 2019 Turkish Teaching Program, all secondary school Turkish textbooks prepared in line with the 2019 Turkish Teaching Program and currently in use, and the 2024 Turkish Teaching Program were accepted as data sources and examined. As a result of the examinations, it was determined that drama and traditional Turkish theater were not sufficiently and qualitatively utilized in the 2019 program and in a large part of the textbooks prepared in accordance with the program, there was no consistency or gradualism in terms of drama activities in the textbooks, there was only one activity in all textbooks in which drama and traditional Turkish theater were associated, so the strong relationship between drama and traditional Turkish theater was not utilized, and almost all of the texts for traditional Turkish theater in the textbooks were free reading texts related to the Karagöz. On the other hand, it was concluded that the 2024 program differed from the 2019 program in terms of drama and traditional Turkish theater and had a more qualified attitude. Based on the results, the relationship and opportunities between Turkish education, drama activities and national culture were tried to be explained, it was emphasized that these elements can be used together in a functional way and suggestions were made to textbook writers and educators.

Keywords

Turkish Education

Drama

Traditional Turkish Theatre

Investigation

Geleneksel Türk Tiyatrosu ve Dramanın Türkçe Eğitiminde Kullanımı

Özet

Nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi ile yapılandırılmış bu çalışmada Türkçe eğitimi için değerli fırsatlar sunan drama etkinlikleri ve geleneksel Türk tiyatrosundan Türkçe eğitimi sürecinde ne ölçüde yararlandığının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 2019 Türkçe Öğretim Programı, bu program doğrultusunda hazırlanmış ve hâlihazırda kullanımda olan tüm ortaokul Türkçe ders kitapları ve 2024 Türkçe Öğretim Programı veri kaynağı olarak kabul edilmiş ve incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda 2019 programında ve programa bağlı olarak hazırlanmış ders kitaplarının çok büyük bir bölümünde dramadan ve geleneksel Türk tiyatrosundan yeteri kadar ve nitelikli bir şekilde yararlanılmadığı, ders kitaplarında drama etkinlikleri açısından bir tutarlılık ya da aşamalılık olmadığı, tüm ders kitapları içerisinde drama ile geleneksel Türk tiyatrosunun ilişkilendirildiği yalnızca bir etkinlik olduğu, dolayısıyla drama ile geleneksel Türk tiyatrosu arasındaki güçlü ilişkiden yararlanılmadığı, ders kitaplarında geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik metinlerin neredeyse tamamının Karagöz oyunu ile alakalı serbest okuma metni olduğu tespit edilmiştir. Diğer yandan 2024 programının drama ve geleneksel Türk tiyatrosu açısından 2019 programından farklılaştığı ve daha nitelikli bir yapıya sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ulaşılan sonuçlardan hareketle Türkçe eğitimi, drama etkinlikleri ve millî kültür arasındaki ilişki ve fırsatlar açıklanmaya çalışılmış, bu unsurların işlevsel bir şekilde bir arada kullanılabileceği vurgulanmış, ders kitabı yazarlarına ve eğitimcilere önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Türkçe Eğitimi

Drama

Geleneksel Türk Tiyatrosu

İnceleme

Article Info

Received / Geliş Tarihi

Reviewed / Kabul Tarihi

Published / Yayın Tarihi

Doi Number / Doi Numarası

Makale Bilgisi

17.08.2024

02.10.2024

30.12.2024

10.71084/ijlet.1534763

Reference

Kalyoncu, M. R., (2024). Türkçe eğitiminde drama ve geleneksel Türk tiyatrosu. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 12(4), 89-106.

Kaynakça

¹ Arş. Gör., Sinop Üniversitesi, mrkalyoncu@sinop.edu.tr, ORCID: 0009-0000-4644-1088

Giriş

Geleneksel eğitim anlayışında eğiticinin anlattıklarını ya da gösterdiklerini öğrenmekle, uygulamakla mükellef olan öğrenci; günümüzde bilgiye kendisi erişen, bilgiyi yapılandıran, sürece aktif katılan profiliyle eğitimin ana unsuru hâline gelmiştir. Bu değişim de doğal olarak beraberinde eğitim süreçlerinde, etkinliklerinde ve faaliyetlerinde birçok köklü değişimi getirmiştir.

Öğrencinin bilgiye kendisinin erişmesi ve sürecin merkezinde yer alması gerekliliği, yeni öğretim yöntem ve tekniklerinin işe koşulmasını gerektirmiştir. Dolayısıyla öğrencinin merkezde olduğu, eğitim öğretim sürecine aktif şekilde katıldığı faaliyetlere yönelme başlamıştır. Bu yönelme doğrultusunda tercih edilen yöntemlerden birisi de dramadır.

Drama, çeşitli bağlamlarda farklı anlamlarda kullanılan, anlamı ve kökeni hakkında çeşitli görüşlerin olduğu bir kavramdır. Bu tanımları ve anlamları derlemek gerekirse dramanın kısaca; Yunanca yapmak, etmek anlamlarına gelen “dran” sözcüğünden türetilmiş (Özcan, 2013), yaşamak (Şimşek & Topal, 2006) ve oynamak (Özcan, 2019; Nutku, 2002) anlamlarına gelen, içerisinde eylem bulunan her türlü etkinliği bünyesinde barındırabilecek (Adıgüzel, 2007) bir kavram olduğunu söylemek mümkündür. Dolayısıyla dramanın yapmaya ve göstermeye dayalı, dramatik nitelikli faaliyetleri kapsayan bir olgu olduğu ifade edilebilir. Ayrıca alan yazında geçmişi 20.000 yıl öncesine dayanan şamanların dramatik niteliklerini vurgulayarak dramanın en eski kökenlerinden biri olarak Türk şamanlarını işaret eden çalışmalara (Kara, 2010) da rastlamak mümkündür.

Öğrencinin, eğitim öğretim faaliyetlerinin merkezine konumlandırıldığı yapılandırmacı yaklaşım ile birlikte öğrencilerin sürece aktif bir şekilde katılım sağladığı, yaparak ve yaşayarak öğrendikleri etkinlikler ön plana çıkmaktadır. Bu doğrultuda öğrencilerin derse ilgisini artırmak, yaparak yaşayarak öğrenmelerini sağlamak ve dersi eğlenceli bir hâle getirmek için yararlanılan drama etkinlikleri (Kara, 2014), son dönemlerde eğitimin her aşamasında etkili olabilecek bir yöntem olarak birçok disiplinde kullanılmaya başlanmıştır (Aytaş & Özcan, 2019). Drama etkinlikleri, öğrencilerin dil ve iletişim becerilerini geliştirmeyi hedefleyen Türkçe dersi açısından da önemli bir yere ve işleve sahiptir (Aytaş & Uysal, 2016). Çünkü Türkçe dersi, bir bilgi aktarma dersi değil aksine etkili deneyim ve uygulamalarla öğrencilerin becerilerini geliştirmeye yönelik bir derstir (Uçar & Kara, 2023). Benimsenen eğitim felsefesinin yapabilirlik temelli olması da dramayı bu sürecin doğrudan bir unsuru hâline getirmektedir (Özcan & Uysal, 2020). Bu bağlamda belki de yaparak yaşayarak öğrenmenin en güçlü örneği olan ve en öğrenci merkezli yöntem olarak gösterilebilecek dramanın, yapılandırmacı yaklaşım ile oldukça uyumlu bir yöntem olduğu ifade edilebilir. Ek olarak drama yönteminin kullanımıyla yalnızca öğrencilerin keyifli vakit geçirmesi değil aynı zamanda birçok becerinin de gelişimi sağlanmaktadır. Bu konuda yapılan çalışmalar incelediğinde drama uygulamalarının; öğrencilerin okuma (Garcia, 2014; Özcan, 2019), yazma (Özcan, 2019; Kaya Güler, 2008), konuşma (Özcan, 2013), anlama (Özcan, 2013), problem çözme (Köseoğlu, 2006), empati (Aykaç & Aykaç, 2019) ve çeşitli durumlara ve kurumlara uyum sağlama (Şeren, 2021) becerilerini geliştirdiği görülmektedir. Bu doğrultuda drama faaliyetlerinin Türkçe dersi ile güçlü bir ilişkiye sahip olduğunu söylemek mümkündür. Çünkü Türkçe dersinin asli amacı, öğrencilerin dil becerilerini geliştirerek Türkçeyi etkili ve güzel kullanabilme yeterliliklerini geliştirmektir. Diğer yandan Türkçe dersinin amaçlarından bir diğeri de öğrencilere millî kültürümüzü tanıtmak, öğrencilerin millî kültürümüzü benimsemelerini ve korumalarını sağlamaktır.

Bilindiği üzere millî kültürümüzün bir parçasını geleneksel Türk tiyatrosu oluşturmaktadır. Geleneksel Türk tiyatrosu, Batı kökenli modern tiyatronun dışında kalan ve Türk toplumunun geleneksel yapısı ve anlayışı ile ortaya çıkan kukla, köy seyirlik oyunları, Karagöz oyunu, meddah

geleneği, ortaoyunu gibi gösteri türlerinin tümünü kapsamaktadır. Geleneksel Türk tiyatrosu üzerine yapılan incelemelerde genel olarak geleneksel Türk tiyatrosu; köylü tiyatrosu ve halk tiyatrosu (And, 1969) ya da köy seyirlik oyunları ve halk tiyatrosu (Artun, 2004) olarak sınıflandırılmaktadır. Bu sınıflandırmalardan köylü tiyatrosu ya da köy seyirlik oyunları daha çok köylerde sergilenen gösterileri temsil ederken halk tiyatrosu ise genelde şehirlerde sunulan gösteriler olarak tanımlanmaktadır. Ancak bu ayrımlara girmeden köy seyirlik oyunları, Karagöz, meddah, kukla, ortaoyunu gibi gösterileri, geleneksel Türk tiyatrosu olarak nitelendirmek de mümkündür.

Geleneksel Türk tiyatrosu gösterilerinden kukla ve köy seyirlik oyunlarının kökleri oldukça eski dinsel törenlere dayanmakta (Düzgün, 2014) ve doğrudan geleneğin en eski örnekleri olarak kabul edilmektedir. Ancak kültürümüze farklı kaynaklardan dâhil olan gölge oyunu, meddah, ortaoyunu gibi türler de kültürümüze dâhil olduktan sonra şekillenmeye ve değişmeye devam etmiş, kültürümüze özgü nitelikler kazanmışlardır. Bu duruma örnek olarak meddahlık geleneğini göstermek mümkündür. Arap ve Fars kültürlerinde peygamberi ve çevresindeki kişileri öven kimseler oldukları için Arapçada övmek anlamına gelen “madh” kökünden türetilmiş ve övücü anlamına gelen “maddah” sözcüğü ile anılan meddahlar, toplumumuz içerisinde, hâlihazırda köklü bir geçmişe sahip olan hikâye anlatıcılığı geleneği ile kaynaşarak nükteli hikâye anlatıcıları konumuna ulaşmışlardır. Dolayısıyla meddah geleneği kültürümüz içinde şekillenmiş ve kaynaklarından oldukça farklı konumlara erişmiştir. Bu durumu diğer geleneksel Türk tiyatrosu türleri için de genellemek mümkündür.

Geleneksel Türk tiyatrosu kapsamında ele alınan gösteri türlerinin en belirgin özelliklerinden birisi dramatik nitelikli olmalarıdır. Öyle ki geleneksel Türk tiyatrosu kavramı; seyirlik, köy oyunları ve halk tiyatrosu geleneğini içeren dramatik nitelikli oyunlar olarak tanımlanmakta (Gümüštepe, 2023; Saadatı & Aras, 2017) ve geleneksel Türk tiyatrosu içerisinde yer alan kukla (Daştan, 2018), köy seyirlik oyunları (Gümüštepe, 2023; Karacabey, 1995), meddah gösterisi (Ünlü, 2006; Nutku, 1997), ortaoyunu (And, 1969; Özdemir, 2017) türlerinin dramatik niteliğine vurgu yapılmaktadır. Keza geleneksel Türk tiyatrosu incelenirken ön plana çıkan unsurların başında, kendisinden başka bir kişiliği, bir olguyu, bir yarattığı canlandırmayı temsil eden dramatik olma niteliği gelmektedir (And, 2012; Gümüštepe, 2023). Ayrıca geleneksel Türk tiyatrosunun taklit yapma (Gümüštepe, 2023; Usta, 2000), karakterlere değil tiplere yer verme, doğaçlamaya dayanma (And, 1985; Çetin, 2000), çevrenin özelliklerini ve tepkilerini dikkate alma (Çetin, 2020) konusunda dramayla benzeştiği ve dramatik özellikler yansıttığı belirtilmektedir. Bu bağlamda geleneksel Türk tiyatrosu ile dramanın güçlü ilişkiler içerisinde olduğunu söylemek mümkündür.

Daha önce bahsedildiği ve Türkçe öğretim programlarında (MEB, 2019; MEB, 2024) belirtildiği üzere öğrencilerin dil becerilerini geliştirmek; millî, manevi, ahlaki, tarihî, kültürel ve sosyal değerlere önem vermelerini sağlamak; duygu, düşünce ve hayal dünyasını zenginleştirmek, millî duygu ve düşüncelerini güçlendirmek, Türkçe eğitiminin asli amaçlarındandır. Bu bağlamda taşıdığı dramatik niteliklerle, oynamaya ve canlandırmaya dayalı olmasıyla, doğaçlama temelli olmasıyla ve çevreyle etkileşimde bulunmasıyla, taklide yer vermesiyle ve eylem temelli özellikleriyle geleneksel Türk tiyatrosunun drama ile ilişkili olduğu ve millî kültürün önemli bir ayağını oluşturduğunu; bu doğrultuda Türkçe eğitimi kapsamında hem kültür aktarımını hem de yapılandırmacı bir eğitim ile beceri gelişimini sağlamak konusunda değerli fırsatlar sunduğu ifade edilebilir. Dolayısıyla Türkçe eğitimi, drama etkinlikleri ve millî kültür arasında Şekil 1’de de görülebileceği gibi güçlü bir ilişki doğmaktadır:

Şekil 1. Türkçe eğitimi, millî kültür ve drama ilişkisi

Şekil 1’de Türkçe eğitimi, millî kültür ve drama ekseninde geleneksel Türk tiyatrosunun konumu gösterilmiştir. Şekil 1 incelendiğinde geleneksel Türk tiyatrosunun, birbirleriyle ilişkili Türkçe eğitimi, millî kültür ve drama alanlarının ortak paydaşı olduğu görülmektedir. Bu duruma örnek olarak geleneksel Türk tiyatrosu konulu bir etkinliğin drama ile desteklenerek yapılandırılabilir. Bu yaklaşımla ele alınması, dramanın sağladığı faydalardan yararlanılması ve millî kültüre yönelik farkındalık oluşturulmasıyla nitelikli bir Türkçe eğitimi verilmesi gösterilebilir. Açıklanan tarzda hayata geçirilecek uygulamaların Türkçe eğitiminin birçok amacına hizmet edeceği aşikârdır. Bu bağlamda, daha önce verilen bilgilerden ve açıklanan örnekten hareketle dramatik nitelikli geleneksel Türk tiyatrosu gösterilerin Türkçe eğitiminde kullanılabileceğini, dahası nitelikli ve disiplinler arası bir eğitim için kullanılması gerektiğini söylemek mümkündür.

Bu çalışmada ise açıklanan gereklilikten yola çıkarak Türkçe eğitiminde drama etkinliklerinden ve geleneksel Türk tiyatrosundan ne ölçüde yararlanıldığını ve Türkçe eğitimine yön veren kaynaklarda bu unsurların birbirleriyle ilişkisini tespit etmek amaçlanmıştır. Geleneksel Türk tiyatrosu ile ilişkilendirilen drama etkinlikleri vasıtasıyla öğrenci merkezli, millî kültüre yönelik farkındalık oluşturacak ve öğrencilerin dil becerilerini geliştirecek bir eğitim verilmesinin mümkün olması, Türkçe öğretim programının yenilenmiş olması, yeni ders kitapları hazırlanırken geçmiş ders kitaplarındaki sorunların analiz edilmesinin gerekliliği gibi sebeplerle bu çalışmanın, alan yazına ve araştırmacılara

katkıda bulunacağına inanılmaktadır. Bu kapsamda araştırma boyunca cevap aranan sorular şu şekildedir:

- 1- 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda dramaya yönelik unsurlar ne ölçüde yer almaktadır?
- 2- 2019 Türkçe Öğretim Programı'nda geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik unsurlar ne ölçüde yer almaktadır?
- 3- Ortaokul Türkçe ders kitaplarında dramaya yönelik unsurlar ne ölçüde yer almaktadır?
- 4- Ortaokul Türkçe ders kitaplarında geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik etkinlikler ve metinler ne ölçüde yer almaktadır?
- 5- 2024 Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda dramaya yönelik unsurlar ne ölçüde yer almaktadır?
- 6- 2024 Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik unsurlar ne ölçüde yer almaktadır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi metin veya metinlerden oluşan bir kümenin içindeki belirli anlamların ve verilmek istenen mesajların belirli bir sistematik ile kategoriler şeklinde ortaya konulmasını ve kategorilerin nicel ve nitel olarak analiz edilmesini kapsamaktadır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2020; Güler, Halicioğlu & Taşgın, 2015). Bu bağlamda, Türkçe eğitimi açısından en önde gelen kaynaklar olan öğretim programlarının ve ders kitaplarının drama ve geleneksel açılarından irdeleneceği bu çalışmaya en uygun yöntemin içerik analizi olduğu düşünülmektedir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu çalışmada veriler; Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2019 yılında yayımlanan Türkçe Öğretim Programı'ndan (MEB, 2019), Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında 2024 (MEB, 2024) yılında yayımlanan Türkçe Öğretim Programı'ndan ve hâlihazırda kullanımda olan Türkçe ders kitaplarından elde edilmiştir. Bu bağlamda araştırmanın veri kaynaklarını Koza Yayın tarafından yayımlanan Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Türkçe 5. sınıf Ders Kitabı (Sevim, 2023); Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Türkçe 6 (Ertürk, Keleş & Külünk, 2021), Anka Kuşu Yayınevi tarafından yayımlanan Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Türkçe 6 (Yavuz & Kahraman, 2019), Dörtel Yayıncılık tarafından yayımlanan Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Türkçe 7 (Erdal, 2019), MEB tarafından yayımlanan Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Türkçe 7 (Kır, Kırman & Yağız, 2021), Ferman Yayıncılık tarafından yayımlanan Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu 8 (Saygı, 2023), MEB tarafından yayımlanan Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Türkçe 8 (Eselioğlu, Set & Yücel, 2021) ders kitapları ve 2019 (MEB, 2019), 2024 (MEB, 2024) Türkçe Öğretim Programları oluşturmaktadır.

Araştırmanın veri toplama sürecinde doküman analizinden yararlanılmıştır. Doküman analizi ile toplanan veriler ise tümdengelimci analiz ile irdelenmiştir. Tümdengelimci analizde araştırmacı, araştırma sürecine genel bir soru ile başlamakta ve araştırma, süreç içerisinde şekillenmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2021). Bu bağlamda araştırma sürecine Türkçe öğretim programlarında ve ders kitaplarında drama ve geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik içeriklere hangi bağlamlarda, hangi yapılarla, ne ölçüde yer verilmektedir gibi genel sorularla başlanmış, süreç içerisinde tespit edilen

drama ve geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik unsurlar kaynaklarına göre tasnif edilerek bulgular bölümünde sunulmuştur.

Etik Kurul İzni

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiş, toplanan verilere yönelik herhangi bir tahrifat uygulanmamıştır. Çalışmada etik kurul onayı gerektirecek bir metodoloji ile veri toplanmadığı için etik kurul onayı alınmamıştır.

Bulgular ve Yorum

Araştırma kapsamında elde edilen bulgular, kaynaklarına göre sınıflandırılarak araştırma sorularının sırasıyla tutarlı bir şekilde aşağıda sunulmuştur:

2019 Türkçe Öğretim Programı

2019 yılında güncellenerek yayımlanan Türkçe Öğretim Programı (MEB, 2019), genel hatlarıyla incelendiğinde program içerisinde dramaya ve geleneksel Türk tiyatrosuna ayrı bir başlık ya da bölüm altında yer verilmediği görülmektedir. Program içerisinde yer alan bölümler ve başlıklar incelendiğinde ise drama ve geleneksel Türk tiyatrosu ile ilgili aşağıda açıklanan belirli unsurlara rastlanmaktadır.

2019 Türkçe Öğretim Programı'nın hacminin büyük bir bölümünü oluşturan kazanımlar ele alındığında dramayla ilişkilendirilebilecek belirli kazanımların programda yer aldığı görülmektedir. Bu kazanımlar ise doğrudan dramayla ilişkilendirilebilecek “Dinlediği/izlediği hikâye edici metinleri canlandırır.” kazanımı ve okuma tiyatrosu yöntemi sayesinde dolaylı olarak drama ile ilişkilendirilebilecek “Okuma stratejilerini kullanır.” kazanımıdır. Bu kazanımlardan hareketle ise 2019 programına göre hazırlanmış ders kitaplarında drama etkinliklerinin yer alması gerekmektedir. Ancak 2019 Türkçe Öğretim Programı'nda drama etkinliklerinin detaylarına yönelik herhangi bir bilgi yer almamaktadır. Dolayısıyla ders kitaplarında yer verilecek drama etkinlikleri, ders kitabı yazarının inisiyatifi ile şekillenmektedir.

Açıklanan kazanımlar dışında 2019 Türkçe Öğretim Programı'nda dramayla ilgili unsurlar seçmeli bir tema olan “sanat” temasında da bulunmaktadır. Bu temadaki drama unsurları ise daha çok geleneksel Türk tiyatrosu ile alakalıdır. Tema açıklamalarında yer alan gölge oyunu ve geleneksel sanatlar ifadeleri, temadaki geleneksel Türk tiyatrosu içeriğini oluşturmaktadır. Ancak bu tema, seçmeli bir tema olduğu için bu unsurların ders kitaplarında yer alması tamamen ders kitabı yazarının inisiyatifindedir.

Sonuç olarak 2019 Türkçe Öğretim Programı içerisinde drama etkinliklerinin kendisine pek yer bulamadığı, programa göre hazırlanmış ders kitaplarında dramayla ilişkilendirilebilecek ve yer alması zorunlu yalnızca bir kazanım bulunduğu söylenebilir. Bunun yanı sıra geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik konular ise ders kitabı yazarlarının tercihine bırakılmış, geleneksel Türk tiyatrosu ve drama etkinlikleri arasında bir ilişki kurulmamıştır.

5. Sınıf Ders Kitapları

Koza Yayın 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Sevim, 2023)

2019 Türkçe Öğretim Programı'na göre hazırlanmış ders kitaplarından biri olan 5. sınıf Türkçe ders kitabı, içerisinde yer alan drama unsurları açısından incelendiğinde kaynağın yalnızca bir drama etkinliğine sahip olduğu görülmektedir. Söz konusu etkinlik ise bir dinleme metninde ele alınan

hikâyeyi canlandırmaktan oluşmaktadır. Bu doğrultuda söz konusu kaynağın tamamında yalnızca bir drama etkinliğine yer verildiği ifade edilebilir.

5. sınıf Türkçe ders kitabı, geleneksel Türk tiyatrosu açısından incelendiğinde ise kaynak içerisinde geleneksel Türk tiyatrosu ile ilgili bir serbest okuma metni olduğu görülmektedir. Ancak ilgili metin, bir serbest okuma metni olduğu için metne yönelik herhangi bir etkinlik ya da yönerge bulunmamaktadır. Diğer yandan metnin içeriğinin de geleneksel Türk tiyatrosunu yansıtmaya açısından da zayıf olduğu ifade edilebilir. Çünkü ilgili metnin içeriği incelendiğinde metnin sunuluşunda herhangi bir bağlam olmadığı, yapılan kısaltmaların metnin anlam bütünlüğünü bozacak şekilde gerçekleştirdiği dikkat çekmektedir.

Bu bağlamda 5. sınıf Türkçe ders kitabı içerisinde yalnızca bir drama etkinliğinin ve geleneksel Türk tiyatrosu ile ilgili herhangi bir uygulamaya, etkinliğe ve yönergeye sahip olmayan bir serbest okuma metni bulunduğu söylenebilir. Diğer yandan kitap içerisinde geleneksel Türk tiyatrosu ile dramanın ilişkilendirildiği bir etkinlik bulunmamaktadır.

6. Sınıf Ders Kitapları

MEB 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Ertürk, Keleş & Külünk, 2021)

MEB tarafından yayımlanan 6. sınıf Türkçe ders kitabı genel hatlarıyla incelendiğinde ilgili kaynak içerisinde 7 drama etkinliğinin bulunduğu, bu etkinliklerin bazılarının okuma metinlerine bazılarının ise dinleme metinlerine yönelik olduğu görülmektedir. Okuma metinlerine yönelik drama etkinlikleri, okuma tiyatrosu tekniğinin kullanılması ve okuma metinlerinin canlandırılmasına yönelik etkinlikler olarak ikiye ayrılmaktadır. Diğer yandan ilgili kitap içerisinde öğrencilerin kendilerinin oluşturduğu metinlerin canlandırılmasına yönelik de drama etkinlikleri bulunmaktadır. Bu bağlamda 6. sınıf Türkçe ders kitabı içerisinde drama etkinliklerine yer verildiğini ve eğitim sürecinde drama etkinliklerinden yararlandığını söylemek mümkündür.

6. sınıf Türkçe ders kitabı geleneksel Türk tiyatrosu açısından incelendiğinde ise drama etkinliklerinde görülen zenginlik ve çeşitliğe rastlanılmamaktadır. Çünkü 6. sınıf Türkçe ders kitabı içerisinde geleneksel Türk tiyatrosu ile ilgili ne bir metin ne de bir etkinlik bulunmamaktadır. Benzer şekilde bu ders kitabı içerisinde de drama ile geleneksel Türk tiyatrosunun ilişkilendirildiği bir etkinliğe yer verilmemiştir.

Anka Kuşu Yayınevi 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Yavuz & Kahraman, 2019)

Anka Kuşu Yayınevi tarafından yayımlanan 6. sınıf Türkçe ders kitabı genel hatlarıyla incelendiğinde kaynağın içerisinde toplamda 5 drama etkinliği bulunduğu görülmektedir. Bu etkinlikler, ders kitabı içerisinde çeşitli bağlamlarda ve aşamalarda kendisini göstermektedir. Etkinliklerin detaylarına inildiğinde ise bir dinleme metninin ve bir başarı hikâyesinin canlandırılmasının, iki okuma metninin dramatize edilerek okunmasının, deyimler ve atasözlerine yönelik sessiz sinema oyununun oynanmasının etkinliklerin içeriğini oluşturduğu ifade edilebilir.

Söz konusu ders kitabı geleneksel Türk tiyatrosu açısından ele alındığında ise bu çalışmada incelenen diğer kaynaklardan farklı olarak içerisinde bir Karagöz metninin zorunlu okuma metni olarak yer aldığı görülmektedir. Dolayısıyla kaynak içerisinde geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik bazı etkinlikler bulunmakta, kaynakta yer alan Karagöz metni dramatize edilerek okunmakta ve bu çalışmada ele alınan drama ve millî kültür ilişkisinden kısmen de olsa yararlanılmaktadır. Bu bağlamda ilgili ders kitabının diğer kaynaklardan ayrıldığını ve bir etkinlikle dahi olsa geleneksel Türk tiyatrosunu doğasına uygun şekilde ele aldığını söylemek mümkündür. Bu duruma ek olarak ilgili

metne geçmeden önce “<https://goo.gl/sghDx9>” bağlantısı ile öğrencilerin Karagöz oyunu hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanmakta ve öğrencilere gerekli ön bilgiler sunulmaktadır. Ayrıca kaynak içerisinde yine okuma tiyatrosu yöntemi ile ele alınan “Bayram Yeri” metninde de bayramların bir ögesi olarak Karagöz oyununa yer verilmektedir. Bu doğrultuda ilgili kaynak içerisinde, bu çalışmada ele alınan imkânlardan yararlandığını ve drama ile geleneksel Türk tiyatrosunun ilişkilendirildiği görülmektedir.

7. Sınıf Ders Kitapları

MEB 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Kır, Kırman & Yağız, 2021)

MEB tarafından yayımlanan 7. sınıf Türkçe ders kitabı genel hatlarıyla incelendiğinde ilgili kaynaktaki 3 drama etkinliği bulunduğu görülmektedir. Bu drama etkinliklerini ise dinleme metinlerine yönelik etkinlikler ve öğrencilerin hazırladığı metinlere yönelik canlandırma etkinlikleri oluşturmaktadır.

Geleneksel Türk tiyatrosu açısından 7. sınıf Türkçe ders kitabı incelendiğinde ise kaynak içerisinde bir tanıtıcı metnin yer aldığı görülmektedir. “Karagöz Nedir?” isimli bu metin genel hatlarıyla Karagöz oyununa yönelik bilgiler vermektedir. Bu metin kaynak içerisinde normal bir okuma metni olmasına ve dolayısıyla belirli etkinliklere sahip olmasına karşın bu etkinliklerden hiçbirinde bir drama uygulamasına yer verilmemiştir. Sonuç olarak bu çalışmada incelenen ders kitaplarının çoğunluğunda olduğu gibi 7. sınıf Türkçe ders kitabında da geleneksel Türk tiyatrosu ile ilişkili bir drama etkinliği bulunmadığını söylemek mümkündür. Bu doğrultuda ilgili ders kitabında da drama ile geleneksel Türk tiyatrosu arasındaki güçlü ilişkiden ve bu ilişkiden meydana gelen eğitim imkânlarından yararlanılmadığı ifade edilebilir.

Dörtel Yayıncılık 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Erdal, 2019)

Dörtel Yayıncılık tarafından yayımlanan 7. sınıf Türkçe ders kitabı genel hatlarıyla incelendiğinde kaynağın drama açısından zengin olduğu görülmektedir. Çünkü ilgili ders kitabı içerisinde dramaya yönelik unsurlara okuma metinlerinde, metin öncesi etkinliklerde, metinlere yönelik etkinliklerde, metinlerden bağımsız etkinliklerde ve ölçme değerlendirme aşamasında yer verilmektedir. Toplamda dramayla ilişkilendirilebilecek 12 unsura yer verilen söz konusu ders kitabında, bu çalışmada incelenen diğer kaynaklardan farklı olarak öğrenciler çevrelerinde tiyatro faaliyetlerini araştırmaya, bu faaliyetlere yönelik bilgiler edinmeye, bu bilgileri sunmaya ve drama faaliyetlerine yönelik çeşitli türlerde metinler üretmeye yönlendirilmiştir. Bu unsurlara ek olarak öğrencilerin kendilerinin de belirli drama etkinlikleri oluşturmaları ve bu etkinlikleri canlandırmaları teşvik edilmiştir. Diğer yandan kaynak içerisinde Türkiye’de tiyatrosunun yerini ve önemini öğrenciler tarafından sorgulanmasına yönelik yönlendirmelere de yer verilmiştir. Açıklanan bu unsurlara ders kitabı içerisinde yer verilmesinin ise söz konusu kaynağı, drama açısından daha zengin bir duruma ulaştırdığını söylemek mümkündür.

Dörtel Yayıncılık tarafından yayımlanan ders kitabı genel hatlarıyla geleneksel Türk tiyatrosu açısından incelendiğinde ise kaynağın yine zengin bir içeriğe sahip olduğu ifade edilebilir. Kaynaktaki diğer ders kitaplarından farklı olarak geleneksel Türk tiyatrosu türlerinden biri olan kuklaya yönelik bir metin bulunmaktadır. Bu çalışmada ele alınan kaynaklarda Karagöz dışındaki geleneksel Türk tiyatrosu türlerine yer verilmediği dikkate alındığında ise Dörtel Yayıncılık tarafından yayımlanan ders kitabının bu yönüyle diğer kaynaklardan farklılaştığı ifade edilebilir. Ayrıca bu kaynaktaki da Karagöz’e yönelik bir metin bulunmaktadır.

Açıklanan unsurlarla birlikte ilgili ders kitabının drama etkinlikleri açısından zengin olduğu ve kaynakta geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik metinlere yer verildiği görülmektedir. Ancak drama ve geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik içeriğe diğer kaynaklara göre daha fazla yer veren bu kaynakta da geleneksel Türk tiyatrosu ve drama arasında bir ilişki kurulmamış, çalışmada açıklanan fırsatlardan yararlanılmamıştır.

8. Sınıf Ders Kitapları

MEB 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Eselioğlu, Set & Yücel, 2021)

8. sınıf Türkçe ders kitabı genel hatlarıyla incelendiğinde kitabın içerisinde 2 drama etkinliğine yer verildiği görülmektedir. Bu drama etkinlikleri ise bir dinleme metninin ve öğrencilerin yazdığı bir tiyatro metninin canlandırılmasından oluşmaktadır. Diğer yandan söz konusu kaynak, geleneksel Türk tiyatrosu açısından incelendiğinde ise kaynakta yine Karagöz ile alakalı bir serbest okuma metnine yer verildiği tespit edilmiştir. Metnin içeriğini ise modern bir Karagöz uyarlaması oluşturmaktadır. Ancak metnin içeriği detaylı bir şekilde ele alındığında metin içerisinde öğrencilere olumsuz örnek teşkil edecek diyaloglar bulunduğu göze çarpmaktadır. Söz konusu metinden bir bölüm aşağıda yer almaktadır:

...

Karagöz: Sen o söyledigiğine mâni mi diyorsun? Dinle bak, mâni nasıl olurmuş öğren:

Havaya attım fişegi

Dolandı dört bir köşeyi

Hacivat'ı sorarsanız

Mahallenin kör eşegi.

Hacivat: Sus Karagöz! Cahil cahil konuşma.

Karagöz: Ne yani, ben cahil miyim?

Hacivat: Cahilsin.

Karagöz: Hiç bile değilim.

Hacivat: Karagöz'üm mahallenin kör eşegi diyorsun.

Karagöz: Ne diyecektim? Mahallenin yakışıklısı mı? Hah hah ha! Kusura bakma, o benim. Sense kör eşek.

Hacivat: Yahu Karagöz'üm ne kalın kafalı adamsın. Eşek diyorsun. Eşek eskidendi. Binerdin üstüne dıydık dıydık. Camı isterse yürür. İstemezse ai! Ai! Ai! Yandın, kaç yanından.

...

Karagöz oyunu; doğası, mazisi ve hedef kitlesi itibari ile bazı içerisinde bazı istenmeyen davranışları ve söylemleri barındırabilmektedir. Bu yönüyle eğitim sürecinde kullanılacak Karagöz oyunlarının hedef kitleye göre yeniden ele alınması gerekmektedir. Ancak yukarıda yer alan metinde bu özenin gösterilmediği ve öğrencilere olumsuz örnekler sunulduğu görülmektedir.

Sonuç olarak MEB tarafından yayımlanan 8. sınıf Türkçe ders kitabı içerisinde 2 drama etkinliğinin ve geleneksel Türk tiyatrosu ile ilgili olumsuz örneklere sahip bir okuma metninin bulunduğu, dolayısıyla kaynağın bu çalışmada ele alınan drama, geleneksel Türk tiyatrosu ve bunların ortak ilişkisi açısından belirli nitelik sorunlarına sahip olduğu ifade edilebilir. Diğer yandan bu kaynakta da geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik bir drama, canlandırma etkinliği bulunmamaktadır.

Ferman Yayıncılık 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Saygı, 2023)

Ferman Yayıncılık tarafından yayımlanan 8. sınıf Türkçe ders kitabı genel hatlarıyla incelendiğinde toplam 304 sayfadan oluşan kaynak içerisinde yalnızca iki drama etkinliği bulunduğu görülmektedir. Bu drama etkinliklerinin içeriğini ise iki farklı dinleme metninin canlandırılması

oluşturmaktadır. Kaynak içerisinde bu etkinlikler dışında herhangi bir okuma metnine yönelik ya da metinlerden bağımsız bir drama etkinliğine rastlanılmamıştır.

İlgili ders kitabı geleneksel Türk tiyatrosu açısından incelendiğinde ise herhangi bir metin, etkinlik ya da sözcük ile karşılaşmamaktadır. Dolayısıyla ilgili ders kitabı içerisinde geleneksel Türk tiyatrosu ile ilgili hiçbir unsura yer verilmediği ifade edilebilir. Bu bağlamda ise söz konusu ders kitabında yalnızca 2 drama etkinliğine yer verilirken geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik hiçbir unsura yer verilmediği, dolayısıyla bu çalışmada ele alınan fırsatlarından yararlanılmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Açıklanan bulgulardan hareketle elde edilen sonuçlar derlendiğinde ise ortaya çıkan durum Tablo 1'deki gibidir.

Tablo 1. Ders kitapları içerisinde yer alan drama ve geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik unsurlar

	5. Sınıf		6. Sınıf		7. Sınıf		8. Sınıf	
	Koza	Anka	MEB	Dörtel	MEB	Ferman	MEB	
Drama Etkinliği Sayısı	1	5	7	12	3	2	2	
Geleneksel Türk Tiyatrosu ile İlgili Metin Sayısı	1	1	0	2	1	0	1	
Geleneksel Türk Tiyatrosu ile İlgili Drama Etkinliği Sayısı	0	1	0	0	0	0	0	

Tablo 1 içerisinde incelenen ders kitaplarında bulunan drama ve geleneksel Türk tiyatrosu unsurları gösterilmiştir. Tablo 1 incelendiğinde, 5. sınıf Türkçe ders kitabında 1 drama etkinliğine ve geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik 1 serbest okuma metnine, Anka Yayıncılık tarafından yayımlanan 6. sınıf Türkçe ders kitabında 5 drama etkinliğine, geleneksel Türk tiyatrosu ile ilişkili 1 metne ve drama etkinliğine yer verildiği, MEB tarafından yayımlanan 6. sınıf Türkçe ders kitabında ise 7 drama etkinliğine yer verilirken geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik hiçbir unsura yer verilmediği, Dörtel Yayıncılık tarafından yayımlanan 7. sınıf Türkçe ders kitabı içerisinde 12 drama etkinliğine ve geleneksel Türk tiyatrosu ile alakalı 2 serbest okuma metnine, MEB tarafından yayımlanan 7. sınıf Türkçe ders kitabında 3 drama etkinliğine ve geleneksel Türk tiyatrosu ile alakalı 1 okuma metnine, yine MEB tarafından yayımlanan 8. sınıf Türkçe ders kitabında 2 drama etkinliğine ve geleneksel Türk tiyatrosu ile alakalı 1 serbest okuma metnine yer verildiği, Ferman Yayıncılık tarafından yayımlanan 8. sınıf Türkçe ders kitabında ise 2 drama etkinliğine yer verilirken geleneksel Türk tiyatrosu ile ilgili hiçbir unsura yer verilmediği, 2023-2024 eğitim yılında ortaokullarda okutulan tüm Türkçe ders kitaplarında geleneksel Türk tiyatrosu ile dramanın ilişkilendirildiği sadece 1 etkinliğe yer verildiği sonucuna ulaşılmaktadır. Ayrıca dramaya ve geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik metinlerin, etkinliklerin ve yönergelerin aynı sınıf seviyesine yönelik hazırlanmış kaynaklarda tutarlı olmadığı, sınıf seviyelerine göre paralel bir artış ya da azalış göstermediği, dolayısıyla ders kitaplarında yer verilecek drama etkinliklerine yönelik herhangi bir standart olmadığı elde edilen bulgular arasındadır.

2024 Türkçe Öğretim Programı

2024 yılında Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında yayımlanan Türkçe Öğretim Programı (MEB, 2024), genel hatlarıyla incelendiğinde drama ve geleneksel Türk tiyatrosu ile ilgili unsurların programda çeşitli bağlamlarda yer aldığı görülmektedir.

Öncelikli olarak 2024 Türkçe öğretim programında yer alan drama unsurları incelendiğinde drama uygulamalarının; tüm dil becerilerinde, destekleme ve zenginleştirme faaliyetlerinde, üretim atölyesi faaliyetlerinde, tamamlayıcı değerlendirme görev biçimlerinde, öğrenme çıktılarının

bileşenlerinde, ölçme değerlendirme etkinliklerinde ve bazı temalarda kendisine yer bulduğu tespit edilmiştir. 2024 Türkçe Öğretim Programı'nın bu yönüyle kendisinden önce kullanımda olan 2019 programından farklılaştığını ve daha işlevsel bir yapıda olduğunu söylemek mümkündür.

2024 Türkçe öğretim programında yer alan drama unsurlarının detaylarına inildiğinde üretim atölyelerinin uygulamalarında rol kartları, doğaçlama, dramatizasyon gibi eylem temelli tekniklerin kullanıldığı, zenginleştirme uygulamalarında canlandırma etkinliklerine yer verilerek öğrencilere öğrenmelerini genişletme imkânı tanındığı, destekleme faaliyetlerine kukla oynatımı, drama çalışmaları gibi destekleyici etkinliklerle daha fazla tekrara ihtiyaç duyan öğrencilerin öğrenmelerinin pekiştirildiği, öğrencilerin konuşma becerilerini geliştirmek için dramatizasyon çalışmalarından yararlandığı, duygu kartlarıyla birlikte öğrencilerin duygularını ifade etme yeterliliklerinin geliştirilmesinin hedeflendiği, yazma becerisine yönelik öğrenme hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığını sorgulanmasında drama etkinliklerinin kullanıldığı, okuma ve dinleme/izleme becerisinde okuduklarından, dinlediklerinden/izlediklerinden hareketle dramatizasyon etkinliklerine yer verildiği, problem çözümüne yönelik konuşma becerilerinin geliştirilmesinde dramadan yararlandığı, üretim atölyelerinin bir bileşeni olarak yaratıcı drama atölyesi faaliyetlerine yer verildiği, araştırma sonuçlarının sunulmasında rol oynama ve drama etkinliklerinin kullanıldığı, deyim ve atasözlerinin öğretilmesinde drama etkinliklerine yer verildiği, ölçme değerlendirme araçları arasında yaratıcı drama etkinliklerinin doğrudan yer aldığı, okuma becerisinin geliştirilmesinde okuma tiyatrosunun doğrudan kullanıldığı, öğrencilerin beden dili yeterliliklerini geliştirmek için canlandırma etkinliklerinden doğrudan yararlandığı, 8. sınıf seviyesinde yer alan sanat ve estetik temasında sanatın bir dalı olarak tiyatrosunun yer aldığı, 7. sınıf seviyesinde yer alan Türk sanatı temasında geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik unsurlara yer verildiği görülmektedir. Bu bağlamda drama etkinliklerinin 2024 Türkçe Öğretim Programı'nda oldukça çeşitli amaçlarla, farklı yapılarla kullanıldığını söylemek mümkündür.

2024 Türkçe Öğretim Programı geleneksel Türk tiyatrosu açısından incelendiğinde ise program içerisinde geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik unsurların, çeşitli temalar içerisinde ve farklılaştırma etkinliklerinin içerisinde yer aldığı görülmektedir. Bu unsurların detayları incelendiğinde ise geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik faaliyetlerin 7. sınıf seviyesinde yer alan Türk sanatı temasında yoğunlaştığı, bunun dışında bazı destekleme etkinliklerinde kukladan, bazı zenginleştirme etkinliklerinde ise Karagöz oyunundan yararlandığı dikkat çekmektedir. Bu yönüyle 2024 Türkçe öğretim programının, bünyesinde geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik unsurlardan sadece gölge oyununa, seçmeli bir tema olan "Sanat" temasında yer veren 2019 Türkçe öğretim programına göre daha nitelikli olduğu ifade edilebilir.

Sonuç

Türkçe eğitimde drama ve geleneksel Türk tiyatrosu unsurlarını tespit etmek amacıyla öncelikle hâlihazırda kullanımda olan 2019 Türkçe Öğretim Programı (MEB, 2019) incelenmiştir. İnceleme sonucunda program içerisinde drama ile ilişkilendirilebilecek iki kazanım bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu kazanımlardan ilki doğrudan dramatik nitelikli "Dinlediği/izlediği hikâye edici metinleri canlandırır." diğeri ise okuma tiyatrosu yöntemi sayesinde dolaylı olarak dramatik nitelikli "Okuma stratejilerini kullanır." kazanımıdır. "Dinlediği/izlediği hikâye edici metinleri canlandırır." kazanımında öğrencilerin dinleme metinlerinden hareketle canlandırma yapmaları beklenirken "Okuma stratejilerini kullanır." kazanımında ise öğrencilerin belirli sınıf seviyelerinde okuma tiyatrosu yöntemini kullanmaları beklenmektedir. Bu kazanımlar dışında program içerisinde dramaya ve geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik unsurlara seçmeli bir tema olan sanat temasında rastlanılmaktadır. Dolayısıyla program içerisinde geleneksel Türk tiyatrosuna yer verilip verilmemesi, ders kitabı

yazarının inisiyatifindedir. Diğer yandan program içerisinde drama etkinliklerine hangi bağlamlarda, hangi şekilde ve ne ölçüde yer verileceğine yönelik detaylar yer almamaktadır.

2019 Türkçe Öğretim Programı'nın detaylı ve hacimli bir program olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu yüzden drama ve geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik unsurların detaylı bir şekilde program içerisinde yer almaması normal karşılanabilir. Ancak programa bağlı olarak hazırlanmış ders kitapları incelendiğinde de geleneksel Türk tiyatrosu ile ilişkilendirilen drama uygulamalarına ve genel olarak drama etkinliklerine yeteri kadar yer verilmediği görülmektedir. Zira ortaokullarda okutulan tüm Türkçe ders kitapları ele alındığında toplam 56 tema ve 280 metinde 32 drama etkinliğine yer verildiği, ders kitapları arasında bu sayı açısından bir tutarlılık ya da sınıf seviyesine göre bir paralellik bulunmadığı, tüm kaynaklarda geleneksel Türk tiyatrosu ile ilişkilendirilmiş yalnızca bir drama etkinliği bulunduğu tespit edilmiştir.

Drama etkinlikleri, öğrencileri birçok yönden geliştirmekte ve onların sürece aktif katılımlarını sağlamaktadır. Drama, aynı zamanda millî kültürümüzde sahip olduğumuz birçok dramatik nitelikli türle de yakından ilişkilidir. Bu durumda Türkçe eğitiminden ve ders kitaplarından beklenen, drama etkinliklerine yeteri kadar yer verilmesi ve bu etkinliklerin belirli bir bölümünün geleneğimizden gelen türlerden beslenmesini sağlayarak aynı zamanda öğrencilerin millî kültür konusunda bilinçlendirilmesidir. Ancak bu çalışmada ulaşılan sonuçlar, bu beklentinin Türkçe ders kitaplarında karşılanmadığını göstermektedir. Keza bu ders kitapları, geleneksel Türk tiyatrosu özelinde de benzer sonuçlara sahiptir. Zira tüm kaynaklarda geleneksel Türk tiyatrosu ile ilişkili toplam 6 metne yer verildiği, bunlardan 4'ünün serbest okuma metni olduğu ve 5'inin Karagöz oyunu ile ilgili olduğu tespit edilmiştir. Türkçe ders kitaplarında geleneksel Türk tiyatrosuna dair 6 metin bulunması öğrencilerde geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik farkındalık oluşturmak için yeterli olsa da genel olarak metinlerin içerikleri ve belirli özellikleri buna izin vermemektedir. İlk olarak ilgili metinlerin bir kısmının ortaokul düzeyinde eğitim materyali olarak kullanılma şartlarını taşımadığını söylemek mümkündür. Bu durumun sebebi ise bazı metinlerin bağlamından kopararak sunulması, bazı metinlerin ise öğrencilere olumsuz örnek oluşturacak söylemler ve davranışlar barındırmasıdır. Nitekim Karagöz oyunlarında öğrencilere olumsuz örnek teşkil edebilecek söylemler ve davranışlara sıkça rastlamak mümkündür (Ünlü, 2007). Bu nedenle eğitsel amaçlarla kullanılacak Karagöz oyunlarının öğrencilerin seviyesine göre revize edilmesi gerekmektedir. Bu işlem, dikkatli bir şekilde gerçekleştirilmediği takdirde ise ilgili unsurların eğitim sürecine yarardan çok zarar vermesi kaçınılmazdır. Ancak bu çalışmada incelenen ders kitaplarında bu gerekliliğin çoğunlukla dikkate alınmadığını ve seviyelerine uygun olmayan metinlerin öğrencilere sunulduğu söylenebilir. Diğer yandan bu metinlerin büyük bölümünün serbest okuma metni olarak sunulması da konunun etkinliğini azaltmaktadır. Çünkü bilindiği üzere serbest okuma metinlerinin herhangi bir yönergesi ya da etkinliği bulunmamakta, kaynakta yalnızca metinlerin kendisi yer almaktadır. Bu sorunlara ek olarak ders kitaplarının neredeyse tamamında geleneksel Türk tiyatrosu türü olarak sadece Karagöz oyununa yer verilmesi de bir sorun olarak nitelendirilebilir. Çünkü geleneksel Türk tiyatrosu yalnızca Karagöz oyunundan ibaret değildir ve öğrencilerde geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik bir farkındalık yaratılabilmesi için Karagöz oyunu kadar değerli olan diğer gösteri türlerine de yer verilmesi gerekmektedir. Sonuç olarak ders kitaplarının drama ve geleneksel Türk tiyatrosu açısından belirli sorunlara sahip olduğu ifade edilebilir.

Bilindiği üzere Türkçe dersi, büyük ölçüde ders kitaplarına bağlı olarak işlenmektedir (Bağcı & Ünal, 2013; Güneş, 2022; Özbay, 2003). Bu durum da öğrencilerin Türkçe dersinde karşılaşacağı bilgilerin ve eserlerin büyük bölümünün ders kitaplarında yer alan bilgiler ve eserler ile sınırlı olması sonucunu doğurmaktadır. Daha önce bahsedildiği üzere Türkçe eğitiminin drama ve geleneksel Türk tiyatrosu ile güçlü ilişkileri bulunmaktadır. Bu ilişkiden doğan fırsatlar da Türkçe dersinin amaçlarına

ulaşma konusunda işlevsel araçlar olarak görülmektedir. Çünkü drama etkinlikleri, öğrencilerin becerilerinin gelişimi için oldukça işlevseldir ve kolayca geleneksel Türk tiyatrosu ile ilişkilendirilebilir niteliktedir. Örnek olarak bir okuma metninin canlandırılmasına yönelik etkinlikler, meddah geleneği ile desteklenmeye oldukça elverişlidir. Bu yapıda düzenlenecek bir etkinliğin hem öğrencilerin anlama ve anlatma becerilerini geliştireceği hem de millî kültürümüze yönelik farkındalık yaratacağı ifade edilebilir. Açıklanan meddah etkinliğinin yanı sıra benzer şekilde, canlandırılmaya uygun bir dinleme ya da okuma metninin oldukça küçük değişikliklerle geleneksel Türk tiyatrosunda yer alan grup gösterileriyle de ele alınması mümkündür. Ancak günümüzde kullanımda olan Türkçe ders kitaplarında ve 2019 Türkçe Öğretim Programı'nda bu fırsatların yeterince değerlendirilmediği, kaynakların öğrencilere konuyla alakalı nitelikli yaşantılar ve eserler sunma konusunda zayıf kaldığı görülmektedir. Bu sorunların başında öncelikle ders kitapları içerisinde drama etkinliklerine yeterince yer verilmemesi gelmektedir. Bu konuda daha önce yapılan çalışmalarla ulaşılan sonuçlar incelendiğinde sonuçların, bu çalışmada elde edilen bulgularla benzer olduğu dikkat çekmektedir. Örnek olarak, 8. sınıf Türkçe ders kitaplarında drama tekniklerinin kullanımı inceleyen Tunç ve Akın (2021), kaynakların drama etkinliklerine yer verme açısından oldukça eksik olduğunu belirtmiştir. Benzer şekilde Türkçe ders kitapları ve öğretmen kılavuz kitaplarında yer alan etkinliklerde dramaya ne kadar yer verildiğini tespit etmeyi amaçlayan Aykaç (2009), kaynaklarda dramadan yeterince yararlanılmadığı sonucuna ulaşmıştır. Yenen Avcı (2015) ise drama etkinliklerinin dağılımında herhangi bir standart ya da denge bulunmadığını ortaya koymuştur. Bu çalışmalara ek olarak 5. sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan drama tekniklerini inceleyen Tuzcu ve Hızarcı (2023), ilgili kaynaklarda drama tekniklerine yer verilmesi açısından büyük bir eksiklik olduğunu tespit etmişlerdir. Türkçe eğitimi alanında tespit edilen bu sorunların yanı sıra Türkçe eğitimi alanında kullanılan materyaller özelinde geleneksel Türk tiyatrosunu inceleyen Gün ve Tüzmen (2021) de ilgili kaynaklarda geleneksel Türk tiyatrosuna yeterince yer vermediğini ortaya koymuştur. Bu bağlamda Türkçenin eğitimi ve öğretimi alanında işe koşulan kaynaklarda drama ve geleneksel Türk tiyatrosu açısından nitelik sorunları olduğunu söylemek mümkündür.

2019 Türkçe Öğretim Programı ve bu programa göre hazırlanmış ders kitaplarının 2024 Türkçe Öğretim Programı'nın yürürlüğe girmesiyle kademeli olarak eğitim sürecinden uzaklaşacağı ifade edilebilir. Türkiye Maarif Yüzyılı Modeli kapsamında hazırlanan Türkçe Öğretim Programı (MEB, 2024), drama ve geleneksel Türk tiyatrosu açısından incelendiğinde ise söz konusu programın drama ve geleneksel Türk tiyatrosu açısından 2019 programından çok daha nitelikli olduğu görülmektedir. 2024 Türkçe Öğretim Programı'nda drama etkinliklerine tüm becerilerde, destekleme ve zenginleştirme uygulamalarında, üretim atölyesi faaliyetlerinde, ölçme değerlendirme etkinliklerinde ve öğrenme çıktılarının bileşenlerinde rastlanmaktadır. Diğer yandan program içerisinde drama etkinliklerinin içeriklerine yönelik bilgiler ve drama etkinliklerinin uygulanabileceği alanlar da detaylı olarak belirtilmektedir. Aynı zamanda 2024 programında; 2019 programı ve 2019 programına bağlı olarak hazırlanmış ders kitaplarında hiç karşılaşılmayan, geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik drama etkinliklerine yer verilmektedir. Bu doğrultuda 2024 programının drama ve geleneksel Türk tiyatrosu açısından oldukça olumlu gelişmelere ev sahipliği yaptığı ifade edilebilir. Ancak bu yeniliklerin ve olumlu gelişmelerin ders kitaplarında da yer alması gerekmektedir. Bunun için ders kitapları, programda yer alan drama unsurları dikkate alınarak hazırlanmalı ve geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik diğer türler de ders kitaplarına ve drama etkinliklerine dâhil edilmelidir.

Tüm bu değerlendirmeler ışığında ders kitabı yazarlarına ve eğitimcilere, 2024 Türkçe Öğretim Programı'na bağlı olarak hazırlanacak ders kitaplarında ve Türkçe derslerinde drama etkinliklerinden düzenli olarak yararlanılması, oluşturulacak drama etkinliklerinin bir bölümünün geleneksel Türk

tiyatrosu ile ilişkilendirilmesi, geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik diğer türlere de ders kitapları ve Türkçe dersleri içerisinde yer verilmesi, ders kitapları içerisine alınacak geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik metinlerin öğrencilerin seviyesine uygun şekilde seçilmesi, aynı sınıf seviyesine yönelik oluşturulmuş ders kitaplarında dramatik nitelikli etkinlikler, metinler ve yönergeler için tutarlılık sağlanması, farklı sınıf seviyelerine yönelik ders kitaplarında ise aşamalılığın sağlanması önerilmektedir. Bu öneriler dikkate alındığı takdirde öğrencilerin dil becerilerini geliştirmede oldukça etkili olan drama etkinlikleriyle yapılandırmacı yaklaşıma uygun bir eğitim verilebileceği, aynı zamanda drama etkinliklerinin bir kısmının yapısında gerçekleştirilecek olan küçük değişikliklerle öğrencilerde geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik farkındalık oluşturulabileceği, böylece Türkçe eğitiminin asli amaçlarının nitelikli bir şekilde yerine getirilebileceği düşünülmektedir.

Sınırlılıklar

Türkçe eğitiminin asli kaynaklarındaki drama ve geleneksel Türk tiyatrosuna yönelik unsurları tespit etmeyi ve irdelemeyi amaçlayan bu çalışmada ilköğretim ikinci kademeye yönelik ders kitapları ve öğretim programları incelenmiştir. Ayrıca incelenen ders kitapları, 2023-2024 eğitim ve öğretim yılında kullanımda olan kaynaklarla sınırlıdır.

Kaynakça

- Adıgüzel, H. Ö. (2007). Dramada temel kavramlar. A. Öztürk. (Ed). *İlköğretimde drama içinde* (s. 1-18). Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- And, M. (1969). *Geleneksel Türk tiyatrosu (kukla-karagöz-ortaoyunu)*. Bilgi Yayınevi.
- And, M. (1985). *Geleneksel Türk tiyatrosu-köylü ve halk tiyatrosu gelenekleri*. İnkılap Kitabevi.
- And, M. (2012). *Oyun ve bügü -Türk kültüründe oyun kavramı-*. Yapı Kredi Yayınları.
- Artun, E. (2004). Tarihsel süreçte değişen geleneksel tiyatromuz, https://turkoloji.cu.edu.tr/HALKBILIM/erman_artun_tarihsel_surec_geleneksel_tiyatro.pdf (Erişim Tarihi: 15.05.2024).
- Aykaç, M. (2009). Türkçe ders kitaplarında önerilen yaratıcı drama etkinliklerinin uygulanabilirliği. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 4(8), 19-34.
- Aykaç, M., & Aykaç, N. (2019). Yaratıcı drama temelli etkinliklerin kültürlerarası duyarlılık ve göçmen algısı üzerine etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 14(1), 73-98.
- Aytaş, G., & Özcan, Ş. (2019). Türkçe eğitimi konularını temel alan drama çalışmalarına yönelik bir inceleme. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(1), 235-255. Doi: <https://doi.org/10.16916/aded.461401>
- Aytaş, G., & Uysal, B. (2016). Tiyatro ve drama uygulamaları dersi kapsamında sergilenen oyunlara dair tematik bir değerlendirme. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 4(4), 530-544. Doi: <https://doi.org/10.16916/aded.39780>
- Bağcı, H., & Ünal, Y. (2013). İlköğretim 8. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik düzeyi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(3), 12-28.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2020). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Çetin, U. (2020). *Modern doğaçlama tiyatro ve modern doğaçlama tiyatro ile geleneksel Türk tiyatrosu arasındaki benzerlikler* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Haliç Üniversitesi.

- Daştan, N. (2018). *Dramatik bir gösterim türü olarak Türk kukla tiyatrosu* [Yayımlanmış Doktora Tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- Düzgün, D. (2014). Türkiye’de geleneksel tiyatro çalışmaları. *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 52, 143-158.
- Erdal, N. (2019). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe 7 ders kitabı*. Dörtel Yayıncılık.
- Ertürk, N., Keleş, S., & Külünk, D. (2021). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe 6 ders kitabı*. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Eselioğlu, H., Set, S., & Yücel, A. (2021). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe 8 ders kitabı*. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Garcia, E. K. (2014). *The diffusion of a teaching practice: how secondary teachers describe adopting process drama to teach reading comprehension* [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Capella Üniversitesi.
- Güler, A., Halıcıoğlu, M. B., & Tağşın, S. (2015). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma*. Seçkin Yayıncılık.
- Gümüştepe, P. N. (2023). *Mizah teorileri bağlamında geleneksel Türk tiyatrosu* [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Gün, M., & Tüzmen, E. (2021). Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında geleneksel Türk tiyatrosunun kullanımı. *Çukurova Araştırmaları*, 7(3), 454-469.
- Güneş, F. (2022). *Ders kitaplarının özellikleri ve incelenmesi*. Sınırsız Eğitim ve Araştırma Derneği Yayınları.
- Kara, Ö. T. (2014). Türkçe eğitiminde drama yönteminin kullanılması üzerine bir kaynakça denemesi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 3, 177-199.
- Karacabey, S. (1995). Gelenekselden Batı’ya Türk tiyatrosu. *Tiyatro Araştırmaları Dergisi*, 12(12), 1-10.
- Kaya Güler, İ. (2008). *İlköğretim dördüncü sınıf Türkçe dersinde yaratıcı drama yönteminin etkililiği* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Kır, T., Kırman, E., & Yağız, S. (2021). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe ders kitabı 7*. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Köseoğlu, İ. (2006). *Coğrafya öğretiminde problem çözme stratejisi olarak dramatizasyonun kullanılması* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi.
- MEB, (2019). *Türkçe dersi öğretim programı*. Millî Eğitim Basımevi.
- MEB, (2024). *Ortaokul Türkçe dersi öğretim programı*.
- Nutku, Ö. (1997). *Meddahlık ve meddah hikâyeleri*. Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Nutku, Ö. (2002). *Sahne bilgisi*. Kabcacı Yayınevi.
- Özbay, M. (2003). *Öğretmen görüşlerine göre Ankara merkez ilköğretim okullarında Türkçe öğretimi*. Gölge Ofset Matbaacılık.
- Özcan, Ş. & Uysal, B. (2020). Yenilenen ilköğretim programları ekseninde yaratıcı drama. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(109), 222-232. Doi: 10.29228/ASOS.45813
- Özcan, Ş. (2013). *Yaratıcı dramanın anlayarak anlatma becerilerinin geliştirilmesine etkisi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi.

- Özcan, Ş. (2019). *Okuma ve yazma eğitiminde yaratıcı drama* [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Özdemir, A. (2017). *Ferhan Şensoy'un Ferhangi Şeyler adlı oyununda geleneksel Türk tiyatrosunun izleri* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Kadir Has Üniversitesi.
- Saadatı, A. & Aras, P. (2017). Geleneksel Türk tiyatrosu ve genel özellikleri. *Researcher Social Science Studies*, 5(4), 11-20.
- Saygı, S. (2023). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe 8. sınıf ders kitabı*. Ferman Yayıncılık.
- Sevim, B. (2023). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe 5. sınıf ders kitabı*. Koza Yayın.
- Şeren, N. (2021). Üniversiteye yeni başlayan sınıf öğretmenliği öğrencilerinin yaratıcı drama ile uygulanan oryantasyon programı hakkındaki görüşleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 3(5), 239-256.
- Şimşek, T., & Topal, Y. (2006). Türkçe öğretiminde drama ve özgün uygulama örnekleri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 277-297.
- Tunç, N., & Akın, E.(2021). 8. sınıf Türkçe ders kitaplarında drama tekniklerinin kullanımına yönelik bir inceleme. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(7), 64-80. Doi: <https://doi.org/10.53586/susbid.930050>
- Tuzcu, K., & Hızarcı, E. (2023). 5. sınıf Türkçe ders kitaplarında drama tekniklerine yer verilmesi ve bu tekniklerin kullanılmasına yönelik bir inceleme. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(2), 182-195. Doi: <https://doi.org/10.53586/susbid.1356775>
- Uçar, Y., & Kara, Ö. T. (2023). Adana il merkezindeki Türkçe öğretmenlerinin drama teknikleri üzerine görüşleri. *Journal of History School*, 65, 1807-1834. Doi: 10.29228/joh.71494
- Usta, M. (2000). *Modernlik ve modernleşme ekseninde geleneksel Türk tiyatrosu* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Ünlü, A. (2006). *Türk Tiyatrosunun antropolojisi*. Aşina kitaplar.
- Ünlü, A. (2007). Şiddete gülmek: Geleneksel Türk tiyatrosunda şiddet ve mizah. *Tiyatro Araştırmaları Dergisi*, 24, 1300-1523.
- Yavuz, D., & Kahraman, G. (2019). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe 6 ders kitabı*. Anka Kuşu Yayınevi.
- Yenen Avcı, Y.(2015). Türkçe ders kitaplarında drama etkinlikleri. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 10(2), 201-210. Doi: 10.21612/yader.2015.017
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

Introduction

From past to present, there have been radical changes in the understanding of education, as in many other fields. The necessity for students to access information independently and take an active role in their learning process has led to the adoption of new teaching methods and techniques. Consequently, there has been a shift towards activities where students are at the center and actively participate in the educational process. One of the preferred methods aligned with this approach is drama. Drama is a concept used in different contexts with various meanings, and scholars hold differing views regarding its origin and definition. However, compiling these definitions reveals that drama is derived from the Greek word "dran," meaning "to do" or "to make" (Özcan, 2013), while Şimşek and Topal (2006) define it as "to live," and Nutku (2002) describes it as "to play." Drama encompasses activities involving action (Adıgüzel, 2007) and thus includes elements of traditional Turkish theater.

Through the use of drama, it is possible to enhance students' reading (Garcia, 2014; Özcan, 2019), writing (Özcan, 2019; Kaya Güler, 2008), speaking (Özcan, 2013), comprehension (Özcan, 2013), problem-solving (Köseoğlu, 2006), empathy (Aykaç & Aykaç, 2019), and adaptability to various situations and environments (Şeren, 2021). This demonstrates the strong relationship between drama activities and Turkish language lessons. The primary goal of Turkish lessons is to develop students' language skills and improve their ability to use Turkish effectively and eloquently. Additionally, Turkish lessons aim to introduce students to national culture, fostering appreciation and preservation of cultural heritage. Traditional Turkish theater, a significant part of national culture, includes forms such as Karagöz, meddah (storyteller), village spectacles, puppetry, and improvisational theater. These elements serve as shared cultural touchstones across Turkish education, national heritage, and drama. Therefore, incorporating traditional Turkish theater into Turkish education is both relevant and beneficial. This study aims to determine the extent to which drama activities and traditional Turkish theater are integrated into Turkish education.

Method

This study employs content analysis, one of the qualitative research methods. Content analysis involves identifying the specific meanings and messages conveyed in a set of texts or documents, categorizing them systematically, and analyzing them both quantitatively and qualitatively (Büyükköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, & Demirel, 2020; Güler, Halıcıoğlu, & Taşgım, 2015). The data for this study were obtained from the Turkish language teaching programs published by the Ministry of National Education in 2019 and 2024, as well as Turkish textbooks currently in use. The data sources include 5th-grade textbooks published by Koza Yayınevi (Sevim, 2023), 6th-grade textbooks by MEB (Ertürk, Keleş & Külünk, 2021), 6th-grade textbooks by Anka Kuşu Publishing House (Yavuz & Kahraman, 2019), 7th-grade textbooks by Dörtel Publishing (Erdal, 2019), 7th-grade textbooks by MEB (Kır, Kırman & Yağız, 2021), 8th-grade textbooks by Ferman Publishing (Saygı, 2023), and 8th-grade textbooks by MEB (Eselioğlu, Set & Yücel, 2021). The 2019 (MEB, 2019) and 2024 (MEB, 2024) Turkish language curriculums were also examined.

Results and Discussion

To determine the presence of drama and traditional Turkish theater in Turkish education, the study first examined the 2019 Turkish Language Teaching Program (MEB, 2019). The analysis revealed two learning objectives related to drama. Apart from these objectives, elements of drama and traditional Turkish theater appeared under the "art" theme, which is elective. Consequently, the inclusion of

traditional Turkish theater in the curriculum is left to the discretion of textbook authors. Additionally, the program lacks specific guidelines on the contexts, methods, or extent to which drama activities should be integrated.

Following the analysis of the 2019 program, the study examined textbooks developed in accordance with this curriculum. The findings indicate inconsistencies among the textbooks in terms of the number and quality of drama activities. Some textbooks include only one or two drama exercises, while others incorporate traditional Turkish theater texts that may not be age-appropriate for students. Furthermore, there is little to no correlation between drama activities and traditional Turkish theater, with most traditional theater texts appearing as independent reading materials.

Given that Turkish lessons primarily rely on textbooks, the study concludes that drama and traditional Turkish theater are underutilized and inconsistently applied across Turkish education. However, the 2024 curriculum presents a stark contrast. Unlike the 2019 program, the 2024 Turkish Language Curriculum incorporates drama activities across all skill areas, support and enrichment activities, production workshops, assessment and evaluation activities, and learning outcomes.

The 2024 program also outlines detailed information on the content and application of drama activities, specifying how they can be integrated into various educational contexts. Additionally, it explicitly associates drama activities with traditional Turkish theater. In this regard, the 2024 curriculum represents significant progress in integrating drama and traditional Turkish theater into Turkish language education.

Recommendations

Based on these findings, the following recommendations are proposed:

- Textbook authors and educators should consistently incorporate drama activities into textbooks and Turkish lessons, following the framework of the 2024 Turkish Language Teaching Program.
- Drama activities should be linked to traditional Turkish theater, enriching students' cultural and linguistic experiences.
- A variety of traditional Turkish theater genres should be introduced in textbooks and classroom activities.
- Texts selected from traditional Turkish theater should be appropriate for students' developmental levels and interests.

By fostering the integration of drama and traditional Turkish theater into Turkish education, educators can enhance students' language proficiency, cultural awareness, and engagement in the learning process.

The extended abstract is proofread by a native English speaker and approved by the editorial board.